

DUNUJA BENMAKAN KA A BEN

Adamadenja Lasabati ni a la wuriki Sariyalu ma

KALAMA DANTƐƐLI

Bani fabadenja tɔmasere le ye, hɔɔya ni telen ani jususuma di dunuja dɔ,
Bani adamaya lasabati lɔnbaliya ni a la gboyaje le nanin benkanni di men ka
mɔlu lamuriti, ka ke sababu di fana ka mɔlu kunna fulen, ka alu lo hɔɔya jinina
ka alu bo misikinaya dɔ,

Bani adamaya lakanda ye wajibi le di, fo jamana ye ke jamana dafani le di sariya
bolo ma, wole ye a kela mɔlu te muriti ka don jɛde makadan waa la,
Bani jamanalu la tɛben ni alu la kaninteya ye fen ne di men kakan ka
senbenteya,

Bani jamana mennu ye "ONU" dekuruba kɔnɔ, wolu bara alu kan di ko alu di
adamaden nakadan, ka a lawuriki ka ban ka ce ni muno lakaja ko bee dɔ,
Bani alu bara alu kan di fana, ko alu di adamaya lafasa, ka adamaden la hɔɔya
dafa sila bee kan,

Bani, bee benni miriya kelen ma, ka a lo adamaya lasabati ma, wo ye wajibi le di
bee ne, walako miriya wo ye se lataamala sila bee kan, "ONU" gbaraba bara a
kandi: ko adamaden lakanda sariya jin bara ke dunuja bee ye wajibi di, sa bee
ye a to i hankili la, ka i tesidi, ka mɔlu karan a la, ka alu jodon a la, ka a latinma
jamanala te.

Sariya 1

Adamadennu bee sɔdɔnja kakan, hɔɔya dɔ, fabadenja dɔ ani sariya ta fan dɔ.
Hankili ni sɔnɔme ye alu bee ma, a kakan wo dɔ alu ye bakelenja sila lataaman
alu jɔɔn te.

Sariya 2 nan

Moo kelen kelenna bee ni adamaden lakadan sariya kakan, i keda moo suusu di, i sii te mafene nna, i fadikolo te mafenenna, i kan te mafenenna, i la dina te mafenenna, i la jamana mara hankili te mafenenna, i sodondiya te mafenenna. Ani fana jamanalu suuya te danbola ka a ben sariya wolu ma, alu mara hankili keda a suusu di, alu ma ke jamanalu horoyani di, alu keda mara suusu kono.

Sariya 3 nan

Adamaden kelen kelenna bee nii kakan ka lakanda, ka a la horoya lakanda, ka a kun nakanda.

Sariya 4 nan

Moo si makan ka ke jon di, ka ke bolokono moo di, jona ni jonsan sila bee bara laton.

Sariya 5 nan

Jankankata suusu ma kan ka sii moo la min di se fe siila a la adamadenja la, ka a kunnajii.

Sariya 6 nan

Adamaden kelen kelenna bee la mooya ka kan ka lon a ne sariya kunda bee la, a keda fanfan di.

Sariya 7 nan

Moo bee ka kan sariya ja kodo, a ka kan fanan bee ye maben ja kelen ma sariya bolo. Moo makan ka lafisa ya moo di ka ben sariya jin lataamanja ma.

Sariya 8 nan

Moo bee di se i makasila i la jamana sariya bonnu la ni bila keda i la tsheli sila ma, ni wo te sariya sila ma.

Sariya 9 nan

Moo si te se minala ten, ka a don kaso la hamante ka gben a la jamana kono ni kun te a la.

Sariya 10 nan

A wajibiyani, adamaden na ko ye ke ko hakika di, ka a lankemaya kitibon na telen koma, ka a jo ni a jalaki danfaranbo.

Sariya 11 nan

1. Moo moo na a midada sika la sariya bolo ma, a ka kan ne ka jate folo ko a son te a do, han kiti ye a jalaki lankemaya.
2. Moo moo na a midada sariya kodo bolo ma, sariya kuda sila ma kan ka lo a ma. Ani fana a la midali fanka ma kan ka tanbi sariya kodo jate la.

Sariya 12 nan

Moo ma kan ka a bila a moo joo la kolu do ten; ka bo a la denbaya kolu ma, a la gbundu sebelu, ka wa sii a la lukono kolu la. A ma kan ka a dantijene, a ma kan ka a suma gboya. Sariya ka kan ka bee lakanda ko suu wolu ma.

Sariya 13 nan

1. Taa ni seyi dahani bee ye jamana kono. Jamana yoro yoro fana ka i diya, i dise i siila yen.
2. Moo kee di se ka bo jamana kono, a keda a fabada di, a keda jamana gbede di, ka ban ka a koseyi.

Sariya 14 nan

1. Dannatanbikolu kɔɔɔ, bɛɛ di se i kun karifadiya ninina jamana gbɛɛɛ dɔ, i don ma kan ka jɛn a la.
2. Ni sariya lnin tɛ mɔɔ ma, mɔɔ mɛn na a la jamana sariya tijɛnna ka a bori.

Sariya 15 nan

1. Mɔɔ bɛɛ ka kan ka kɛ jamana dɔ jamanaden di.
2. Mɔɔ si tɛ se ha jɛn a la jamana denja la, i don di se fanan jamana gbɛɛɛ denja sɔɔɔnna.

Sariya 16 nan

1. Ni alu sii seda a ma, kamarennu ni den musolu di se fudula jɔɔɔn ma, sijɔɔɔya tɛ a dɔ, dina ko tɛ a dɔ. Alu bɛɛ kakan sariya ja kɔɔɔ ko bɛɛ dɔ, fudu bolo ma.
2. Fudu tɛ sidi alu tɛ fo alu fila bɛɛ ba bɛn a ma.
3. Denbaya le ye jama tɛfɛden di. Wo dɔ, a kakan ka lakanda jamana bolo.

Sariya 17 nan

1. Mɔɔ mɔɔ, a kɛda a kelen na, a kɛda jama dɔ, a di se ka a ta sɔɔɔn.
2. Mɔɔ si bolo fen ma kan ka mina a la fanka bolo ma.

Sariya 18 nan

Hankili lamiri, sɔɔɔmɛ lamiri ani dina lawasanin bɛɛ ye. I di se ka i diyananta ta dinalu dɔ, ka a silalu lataama.

Sariya 19 nan

A lawasanin bɛɛ ye ka a miriya jida, fɔli dɔ, sɛbɛli dɔ, ka hankili ninin fan bɛɛ, sila bɛɛ fɛ. Ko si ma kan ka kɛ mɔɔ la wo si dɔ.

Sariya 20 nan

1. A lawasani bɛɛ ye ba jɔɔn naɗɛɛ, kuna ɗɔ, kewɛli ɗɔ mɛn ni janfa sila tɛ kelen di.
2. Mɔɔ tɛ se karabala ka ladon dɛɛ ɗɔ, dɛɛ min man di a jɛ.

Sariya 21 nan

1. Jamanaden bɛɛ di se kɛla jamana kantii di, a yɛɗɛkani walal a la mɔɔ suwandini.
2. Jamanaden bɛɛ kakan jamana baarakundalu ɗɔ bolo kelen ma.
3. Jamana kantiilu fanka siini jamana den na lannaya le ma; jamanadennu ye alu sawo yidala wote ni wote le, ka ala lannaya mɔɔlu suwandi telen ni sariya ɗɔ.

Sariya 22 nan

Jamana bɛɛ kakan ka jamanadennu lakanda ja kelen ma. Sɔɗɔn sila fɛ, dariya sila fɛ, lonni sila fɛ, lakandali wo ye bɔla jamana boloko le ɗɔ ani a ye min sɔɗɔnna ani jamana gbɛɗɗu la baarajɔɔya ɗɔ.

Sariya 23 nan

1. Bɛɛ kakan ka baara sɔɗɔn, ka baara ke sɔɔɔya ɗɔ, baara mɛn duman i jɛ; bɛɛ kakan ka latanka baaratanja ma jamana kɔɔɔ.
2. Baara mɛnnu jate kakan, wolu kakan ka sara ja kelen ne ma a kebaalu ye.
3. Baara kakan ka sara sɔɗɔn, sara mɛn di baarala ni a la denbaya balo hali a ma dɛɛɛ.
4. Baaralalu la jɔɔn nakafo dahani alu ye, alu la munanfan makadan sila fɛ.

Sariya 24 nan

Ɗooƙoƙonni ni janate wajibiyani baarala bee ye, men ni sara tee te kelen di.

Sariya 25 nan

1. Se wajibiyani bee ye, se men di ani a la denbaya daha, ka alu kisi kankon ma, ka alu dafiyabo, ka lau jiya, ka alu dandan ani ka alu musakalu ja. Ni jankaro ni baaratanja ani misikinaya latee suusu seda i ma, i kakan ka makadan.
2. Denbatii ni a den kakan ka mademen; den sodonda fudu do, a ma sodon fudu do, a bee kakan.

Sariya 26 nan

1. Kakan wajibiyani bee ye, a don ma kan ka sara katere karan saara folo ni a filanan ma. Karan saara folo ye wajibi le di bee ye. Baara makaran ka kan ka aalawanka. Bee ka kan ka karan saara naaninan masodon tee sidi bolo le ma.
2. Karan ka kan ka moo llawanka, ha a la mooya lasabati, ka a la hooya lawasa. A kakan ka ke sababu di ka jooon nagboyanne boloka, ka hina ni terijooya ladon dunuwa do, siyalu te, dinalu te, ka "ONU" deekuruba mademen ben nadonna dunuwa kono.
3. A dahani denbatiilu ye ka alu den bila karan na, karan men duman alu ye.

Sariya 27 nan

1. A wajibiyani bee ye ka tee i la jamana lonniko bee do han ka a tono sodon.
2. Bee la baara tono kakan ka lakanda, a keda sebe di, a keda lonni suusu di.

Sariya 28 nan

A dahani jamana bee ye ka bo sila di, sila men di sariya jinnu lakanda ka ke kunnafulen di adamadennu ma.

Sariya 29 nan

1. Bolo koyinin kelen ƙe beƙe ta, wo do, beƙe kakan ka kolo i la jama.
2. Jamana dafani do, ebeƙe kakan ka to sariya le ko walako i kana bila dolu toke do.
3. Sariya jinnu kakan ka lataaman "ONU" deƙuruba la miriya le kan. A makan ka litaaman miriya gbede kan.

Sariya 30 nan

Dalilu si ƙe moƙo bolo, a ƙe jamana bolo, ka bo sila di, sila men di sariyaba jinnu tiken.